

Studiul sociologic desfășurat relevă o pondere destul de mare a supervizaților mulțumiți de calitatea și cantitatea supervizării primite. Totuși, în vederea sporirii eficienței activității profesionale se impune:

- realizarea în continuare a supervizării în funcție de nevoile profesionale ale supervizaților și la solicitarea acestora, astfel încât să poată fi identificate soluții viabile pentru diverse situații cu care se confruntă profesioniștii din domeniul asistenței sociale;
- evaluarea periodică a nevoilor de supervizare și a satisfacției supervizaților.

Referințe bibliografice:

1. Bernanrd J.M, Goodyear R.K. Bazele supervizării clinice. București: Trei, 2017. ISBN 978-606-719-729-1.
2. Milicenco S. Concepția supervizării în asistența socială: modele practice și principii de realizare. În: *Studia Universitatis Moldaviae*, 2016, nr. 8 (98), p.20-24 . ISSN 1814-3199.
3. Muntean A. (coord.) Supervizarea: aspecte practice și tendințe actuale. Iași: Polirom, 2007. ISBN 978-973-46-0758-7.

KNOWLEDGE OF CHILDREN'S RIGHTS THROUGH INFORMATION AND COMMUNICATION TECHNOLOGIES CUNOAȘTEREA DREPTURILOR COPILULUI PRIN TEHNOLOGIILE INFORMAȚIONALE ȘI DE COMUNICAȚIE

Mona Elena COZMA,

doctorandă, Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău

CZU: 37.017.4:004

Summary: This article addresses the issue of knowing the rights of the child by primary school students by applying ICT-based techniques that have a positive effect on this approach. The use of ICT tools in teaching, along with other teaching strategies, will allow for a wide range of learning experiences related to children's rights education, contributing to the experimentation, knowledge and implementation of children's and human rights by students. Children will know what their rights are, but they will have to learn how to appreciate them and how to use them.

Rezumat: În articolul de față este abordată problematica cunoașterii drepturilor copilului de către elevii din clasele primare prin aplicarea tehnicilor bazate pe TIC care au un efect pozitiv asupra acestui demers. Utilizarea instrumentelor TIC în predare, alături de alte strategii didactice, va permite o gamă largă de experiențe de învățare referitoare la educația pentru drepturile copilului, contribuind la experimentarea, cunoașterea și punerea în aplicare a drepturilor copilului și ale omului de către elevi. Copiii vor ști ce drepturi au, dar vor trebui să învețe cum să le aprecieze și cum să le folosească.

Key words: Children's rights, information and communication technologies (ICT), educational resources, digital tools

Cuvinte-cheie: Drepturile copilului, tehnologii informaționale și de comunicație (TIC) , resurse educaționale, instrumente digitale

Drepturile omului și drepturile copilului au contribuit semnificativ la transformarea lumii într-un loc de trai mai sigur și mai uman, dar și la modernizarea sistemelor politice, economice și culturale de peste tot din lume. Cu toate acestea, niciodată nu trebuie considerate drept dat și fiecare generație trebuie să contribuie la dezvoltarea acestora, să le înnoiască și să se lupte pentru ele, pentru a îndeplini angajamentul privind drepturile omului și ale copilului pe viitor.

La 20 noiembrie 1989, Adunarea Generală a Națiunilor Unite a aprobat Convenția cu privire la drepturile copilului, care a stabilit pentru prima dată că toți copiii au drepturi - la supraviețuire, dezvoltare, protecție și participare. Elaborată pe baza unor sisteme juridice și a unor tradiții culturale diferite, Convenția privind drepturile copilului este un set de standarde și obligații nenegociabile, asupra cărora există un acord universal. Instituie drepturile de bază ale omului pe care le au copiii de peste tot din lume – fără niciun fel de discriminare: dreptul la supraviețuire, dreptul la dezvoltare deplină, dreptul la protecție față de influențele dăunătoare, abuz și exploatare, dreptul la participarea deplină în cadrul vieții familiale, culturale și sociale.

Acordul formulează principii valabile în toată lumea în abordarea copilăriei, indiferent de mediul social, cultural, etnic sau religios. De atunci, copiii au fost priviți ca indivizi în sine, cu opinii proprii pe care au dreptul să le exprime. Toate statele, cu excepția SUA, au ratificat Convenția. La treizeci de ani de la aprobarea Convenției cu privire la drepturile copilului, s-au înregistrat progrese semnificative. Datorită îmbunătățirii asistenței medicale și a vaccinărilor, din ce în ce mai puțini copii mor din cauze evitabile. Numărul copiilor – în special fetelor – care merg la școală este în continuă creștere. Știrile pe frontul protecției copilului nu sunt atât de încurajatoare: munca copiilor, căsătoria timpurie sunt încă fenomene larg răspândite, ca să nu mai vorbim de cazurile ascunse de abuz, exploatare, neglijare sau discriminare.

Copiii ar trebui să știe care le sunt drepturile, dar ar trebui, de asemenea, să învețe și cum să le aprecieze și să le folosească. În acest scop, e nevoie ca școala să le permită să treacă printr-o serie întreagă de experiențe de învățare a drepturilor copilului, care se pot subsuma celor trei categorii cheie ale educației pentru cetățenie democratică după cum urmează.

Experimentarea drepturilor copilului („a învăța prin“) – Elevii experimentează drepturile copilului ca pe niște principii care reglementează clasa și comunitatea școlară și care astfel au impact direct asupra lor. Această categorie ține de formarea atitudinilor, valorilor și abilităților.

Învățare despre drepturile copilului („a învăța despre“) – Elevii știu și înțeleg care le sunt drepturile. Pentru un astfel de proces în care cunoașterea și înțelegerea sunt în centru, este importantă abordarea inductivă, bine planificată și condusă de profesor.

Aplicarea drepturilor copilului („a învăța pentru“) – Elevii sunt încurajați să-și folosească drepturile în clasă și în școală. Astfel, sunt pregătiți pentru viitorul lor rol, de cetățeni informați și activi într-o comunitate democratică (participare și în clasă, și în viața adultă). A învăța în spiritul drepturilor copilului și al drepturilor omului („prin“) și a învăța cum să participi în cadrul unei comunități democratice („pentru“) reprezintă un angajament pentru întreaga comunitate școlară. Toți profesorii și directorii de școală trebuie să-și asume rolul care le revine, la fel și elevii și părinții lor. [2, p. 59].

Cele trei dimensiuni ale învățării se susțin și se completează reciproc. În mod deosebit, „a învăța prin“ drepturile copilului implică o alegere atentă a metodelor de predare care să le permită elevilor să perceapă școala drept o micro-comunitate guvernată de principiile drepturilor omului și ale copilului. Pentru a ajunge aici, copiii trebuie să se simtă respectați ca persoane, iar opiniile lor să fie luate în considerare în cadrul discuțiilor sau al deciziilor. Experiențele copiilor trebuie respectate și analizate, iar aici este punctul în care experiența lor reală de viață se leagă de informații și de reflecția asupra drepturilor omului și ale copilului.

În educația pentru drepturile copilului, profesorul va avea o gamă largă de roluri și activități. A preda „despre“ drepturile copilului este o activitate care corespunde funcției clasice de instruire și de informare – prin intermediul unei prelegeri, al unei sarcini de lectură, al unui videoclip,

tehnologiilor informaționale și de comunicație, etc. Pe de altă parte, a preda „prin” și „pentru” drepturile copilului înseamnă ca profesorul să-și reflecte comportamentul și personalitatea pentru a servi drept model. Copiii vor percepe mesajul unui adult că fiind credibil dacă comportamentul său îl susține, de exemplu prin tonul vocii, prin înțelegere, prin toleranță, cinste sau încurajare.

În continuare voi propune câteva instrumente digitale care pot fi folosite cu succes pentru predarea drepturilor copilului într-un mod care să promoveze învățarea bazată pe sarcini, concentrarea pe soluționarea de probleme, predarea-învățarea interactivă și centrată pe elev.

O platformă interactivă, care poate sprijini predarea drepturilor copilului este Wordwall (<https://wordwall.net/ro>). Aici se pot realiza cu ajutorul șabloanelor activități interactive, jocuri de cuvinte anagramă, cuvinte încrucișate, sinonime, antonime, adevărat sau fals, labirinturi etc. Categoriile de exerciții sunt variate, facilitând crearea sarcinilor prin modelele oferite, dar în același timp, platforma oferă oportunitatea de a folosi suporturile elaborate de alte cadre didactice.

Wordwall poate fi utilizat pentru a crea activități atât interactive, cât și imprimabile. Cele mai multe dintre șabloane sunt disponibile atât în versiunea interactivă, cât și imprimabilă. Cele interactive pot fi redată pe orice dispozitiv activat pentru web, precum computer, tabletă, telefon sau tablă interactivă, individual de către elevi sau coordonate de profesori.

După ce elevii dobândesc cunoștințe despre drepturile copilului, studiază conținutul și scopul acestora, vor realiza corespondențe între fiecare drept și o imagine care îl poate ilustra sau simboliza, pot asocia cu descrieri ale unor experiențe personale, pot grupa drepturile după anumite criterii, pot analiza situații concrete din viața reală când sunt încălcate drepturile copilului, găsind soluții la aceste probleme, etc. Din perspectiva teoriei învățării, sarcinile le permit elevilor să-și organizeze activ propriile procese de învățare, ceea ce sporește considerabil șansele de a experimenta o îmbogățire durabilă a cunoștințelor. În plus, ei se vor identifica mai puternic cu drepturile copilului atât din punct de vedere intelectual, cât și din punct de vedere afectiv.

În acest context, oferim câteva exemple de exerciții digitale utilizate pentru cunoașterea și aplicarea drepturilor copilului:

Fig. 1.1 Asociază

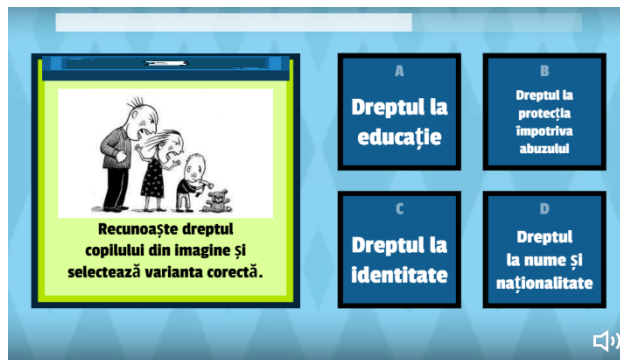

Fig. 1.2 Recunoaște dreptul

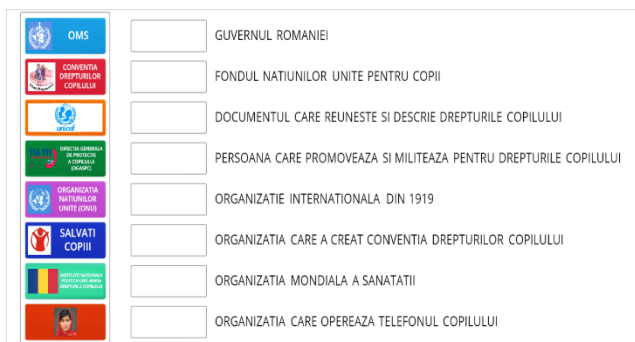

Fig. 1.3 Potrivește categoriile

Fig. 1.4 Găsește soluții

Platforma Liveworksheets poate fi utilizată pentru a construi activități de învățare, foi/ cărți de lucru, care se pot efectua online, interactiv, pentru evaluare, cu feedback imediat. Elevii pot rezolva/ completa fișele de lucru online și pot trimite răspunsurile învățătorului. Acest mod de lucru este motivant și distractiv pentru ei. Fișele Livework permit transformarea fișelor de lucru tradiționale în exerciții interactive cu autocorecție. Acestea beneficiază de noile tehnologii aplicate în educație: pot include sunete, videoclipuri, exerciții drag and drop, alegere multiplă, chiar și exerciții de citire, pe care elevii trebuie să le rezolve folosind microfonul.

În continuare, vă oferim câteva exemple de exerciții digitale realizate pe platforma Liveworksheets, utilizate în orele de educație civică, pentru cunoașterea și aplicarea drepturilor copilului:

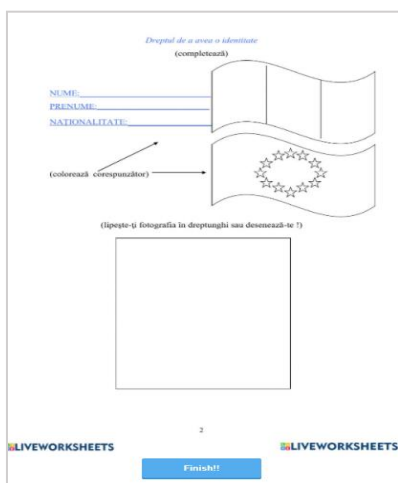

Fig. 2.1 Dreptul de a avea o identitate

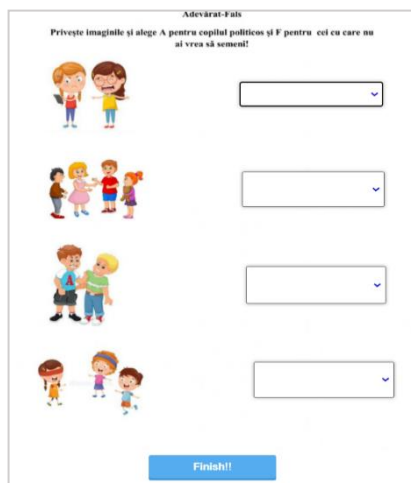

Fig. 2.2 Dreptul la joc, odihnă, recreere

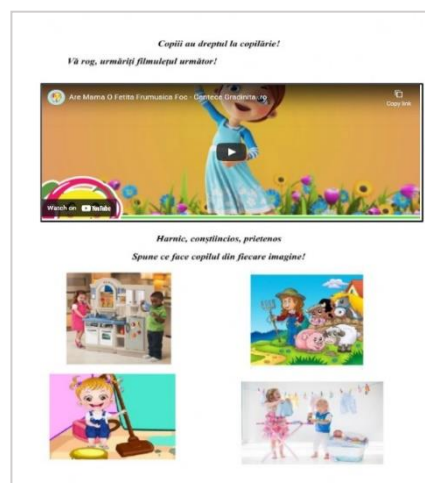

Fig. 2.3 Copiii au dreptul la copilărie

Povestirea digitală (storytelling digital) este un concept relativ nou, care se referă la povești care includ elemente multimedia (fotografiile, videoclipuri, sunete, texte și voci narative) și care au intrat în practica predării într-o serie de situații. Pentru a crea povești digitale ne vom folosi de un instrument specific Scratch (<https://scratch.mit.edu/>), un limbaj de programare care facilitează crearea propriilor povești interactive, jocuri, benzi desenate, proiecte artistice, etc.

Poveștile digitale sunt adesea prezentate în formate convingătoare și atractive emoțional și pot fi interactive. Termenul „povestire digitală” poate acoperi, de asemenea, o serie de narațiuni digitale (povești de pe internet, povești interactive, hipertexte și jocuri narative pe computer).

Cele mai importante caracteristici ale unei povești digitale sunt că nu se mai conformează convențiilor tradiționale ale unei povestiri, deoarece sunt capabile să combine imagini statice, imagini în mișcare, sunet și text, precum și să fie neliniare și să conțină caracteristici interactive. Capacitățile expresive ale tehnologiei oferă o bază largă de elemente care pot fi integrate [3, p. 224].

Povestirea digitală este un instrument puternic de învățare. Poate fi utilizată de cadrele didactice de a o utiliza pentru a introduce proiecte, teme sau orice fel de conținut sau de elevi pentru a crea propriile povești digitale. Elevii învață despre tehnologie prin utilizarea unor instrumente variate, cum ar fi camerele digitale și software-ul multimedia, mediile de codare și abilitățile de comunicare prin prezentarea poveștilor către public. Aceștia dezvoltă, de asemenea, abilități de interviu, interpersonale, de rezolvare a problemelor și de evaluare prin completarea poveștilor digitale și practica de a primi și a oferi critici constructive.

Fig. 3.1 Cuvintele rănesc!

Fig. 3.2 Recunoaște situația!

Idea Boardz este un alt instrument digital pentru predare și învățare. Profesorii își pot forma Idea Boards cu până la 10 secțiuni, fiecare secțiune având o problemă diferită. Elevii pot adăuga idei sub fiecare secțiune despre cum să rezolve problema. Ei pot „aprecia” o idee dacă le place această metodă de rezolvare a problemelor sau pot adăuga, de asemenea, indicii utile sub fiecare întrebare pentru a sprijini capacitățile colegilor de rezolvare a problemelor. De asemenea, elevii pot crea un IdeaBoard pro și contra pe o temă la alegere sau pot folosi metoda Pălăriilor gânditoare.

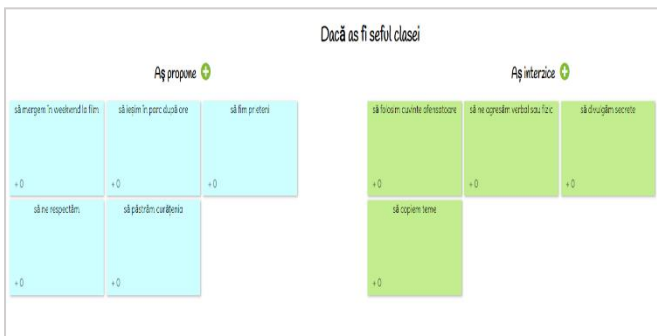

Fig. 4.1 Pro și Contra

Fig. 4.2 Pălăriile gânditoare

Deși beneficiile și oportunitățile accesului la tehnologie sunt evidente pentru copii, este necesar să ne aplecăm privirea și asupra riscurilor la care aceștia sunt expuși atunci când interacționează online. Fiind un spațiu public este natural să fie și un anumit grad de lipsă de siguranță dat fiind că peste 40% din populația globului are acces la Internet, iar tendința este de creștere masivă. În lipsa neglijării abordării în familie și la școală a aspectelor ce țin de siguranța copiilor în relaționarea online, aceștia devin vulnerabili. Elevii au nevoie de îndrumare pentru o alegere corectă și sigură a site-urilor utile procesului instructiv-educativ și pentru a învăța cum trebuie evitate acele site-uri cu conținut negativ sau ilegal. Pentru ca acest lucru să devină o abilitate permanentă, elevii vor învăța cum să acceseze site-uri, portaluri interesante sau distractive, urmând reguli simple, prezentate și explicate prin exerciții de către cadrele didactice. Informarea elevilor trebuie să cuprindă sfaturi privind reacția pe care ar trebui să o aibă la situațiile neplăcute ce pot apărea prin adresarea directă și imediată unui adult (părinte, cadru didactic) sau prin folosirea mijloacelor online sau offline de raportare. [4, p. 56]

Utilizarea instrumentelor TIC în predare, alături de alte strategii didactice, va permite o gamă largă de experiențe de învățare referitoare la educația pentru drepturile copilului, contribuind la experimentarea, cunoașterea și punerea în aplicare a drepturilor copilului și ale omului de către elevi. Copiii vor ști ce drepturi au, dar vor învăța cum să le și aprecieze și cum să le folosească.

Referințe bibliografice:

1. Barbu, Dana. Manualul părinților cu privire la drepturile copilului în România. București: Integral, 2016
2. Gollob, Rolf; Krapf, Peter. Exploring Children's Rights. Strasbourg: Council of Europe, 2008
3. Robin, Bernard. Digital Storytelling: A Powerful Technology Tool for the 21st Century Classroom, *Journal Theory Into Practice*- 47, 2008
4. Roșculeț, Georgiana; Hurezeanu, Andreea; Stoica, Teodora; Rotaru, Ileana. Folosirea creativă, utilă și sigură a internetului de către copii. *Salvați Copiii*, 2020
5. Strickland, Tessa; DePalma, Kate; Dean, David. Copiii lumii. Baia Mare: Cartemma, 2018

CHILD RIGHTS ASPECTS REFERRED TO IN LITERARY AND NON-LITERARY TEXTS ASPECTE PRIVIND DREPTURILE COPILULUI REFLECTATE ÎN TEXTELE LITERARE ȘI NONLITERARE

Daniela MÎȚU,
doctorandă, Universitatea Pedagogică de Stat "Ion Creangă" din Chișinău, România

CZU: 341.231.14-053.2:028

Summary: The main purpose of this article is to present children's rights issues reflected in literary and non-literary texts for primary school students.

As a result of the experience offered by the activity at the department, in the thirty years, I have noticed an increase in the students' interest in reading, which has children as its main characters. By using different modern, active-participatory methods, they take an interesting part in the debates initiated on issues related to children's rights.

The desire to read among primary school students increases especially when they find themselves in the actions of the book read, when they are asked for their opinion and it is taken into account, and the methods used by the teacher encourage them to say what they think.

Rezumat: Prezentul articol are scopul principal de a prezenta aspecte privind drepturile copilului reflectate în textele literare și nonliterare, pentru elevii din ciclul primar.

Ca rezultat al experienței oferite de activitatea la catedră, în cei treizeci de ani, am constatat o creștere a interesului elevilor pentru lectura care are ca personaje principale copiii. Prin utilizarea diferitelor metode moderne, activ-participative, aceștia iau parte cu interes la dezbaterile inițiate pe teme care vizează drepturile copilului.

Dorința de a citi în rândul elevilor din clasele primare crește mai ales atunci când aceștia se regăsesc în acțiunile cărții lecturate, când li se cere părerea și se ține cont de ea, iar metodele utilizate de cadrul didactic îi încurajează să spună ceea ce gândesc.

Key words: literary text, non-literary text, receiving messages, children's rights.

Cuvintele-cheie: textul literar, textul nonliterar, receptarea de mesaje, drepturile copilului.

Pentru a avea parte de o dezvoltare armonioasă, copiii au nevoie de educație și protecție din partea adulților, iar aceștia pot folosi ca suport exemple din viața lor, a cunoștințelor sau mesaje transmise prin intermediul textelor literare și nonliterare.

Autorul Breaz Mircea-Constantin, în cursul său de la Facultatea de Litere din Cluj Napoca, afirmă că: "Parcurgând, prin lectură, cărțile dedicate vârstei lui, cititorul copil își îmbogățește cunoștințele despre natura umană și despre societate, devine mai înțelept, se compară pe sine cu